

Antonín Mokrý: „Jsme jeden stav a máme stejná práva a povinnosti, ať vykonáváme službu našim klientům z jedné místnosti v malé podhorské vísce nebo z honosné budovy v centru Prahy.“

eFocus

Místopředseda České advokátní komory a vedoucí české delegace v CCBE, JUDr. Antonín Mokrý, je velmi činný na mezinárodní půdě. Jsou, podle něj, čeští advokáti ve světě aktivní? Jaké je postavení ČAK v evropském kontextu? A co je problémem mladých advokátů? V rozhovoru se věnujeme také tomu, jak řeší některé evropské země kritický úpadek trhu právních služeb.

CCBE, AIJA, UIA, COMBAR, to jsou významné mezinárodní organizace, kde jste působil nebo působíte. Vždy Vás lákalo působení na mezinárodní scéně?

„Ano, to mne vždy lákalo a posléze se to stalo skoro nedílnou součástí mého profesního života advokáta. Jsem přesvědčen, že ve všech lidských činnostech není možné cokoli docílit jen v izolovaném prostoru daném hranicemi jednoho státu. Lidé dnes sice hodně cestují, ale někdy mám pocit, že ne všichni dost dobře pozorují, porovnávají a berou si pozitivní poznatky z toho, jak se co dělá venku, vzít si to jako příklad nebo alespoň námět k přemýšlení, co by bylo třeba zlepšit u nás. Mě velmi zajímá studovat mentalitu jiných národů, porovnávat jak a proč se co dělá venku, nacházet inspirace a přinést domů to, co vymysleli lépe než my.“

Co Vás působení v těchto organizacích naučilo, co Vám přineslo?

„V mezinárodních advokátních organizacích se snažím co nejlépe reprezentovat Českou advokátní komoru už od r. 1991. Pokud jde o AIJU (Association Internationale des Jeunes Avocats), tak zde jsem se zaškoloval, ale velmi mne inspirovalo, jak „mladí“ advokáti do 40 let věku jsou aktivní, jak se pečlivě odborně vzdělávají, jak bedlivě studují a komentují každou významnou změnu ve svém právním oboru. Některé země vysílaly až 100 svých členů na konference. Tady máme pořád co dohánět. V UIA (Union Internationale des Avocats) jsem se stýkal již se staršími a velmi zkušenými kolegy. Náplň a rozsah činnosti těchto dvou organizací je však podobný. V případě CCBE už jde o činnost poněkud odlišnou, protože zde se jedná hlavně o reprezentaci evropských advokátů ve vztahu k orgánům Unie. Jde především o legislativu, kterou Unie připravuje a jde o širokou škálu předpisů, z nichž některé se dotýkají přístupu ke spravedlnosti, vymahatelnosti práva, práva na obhajobu, základních hodnot advokacie apod. a to vše velmi detailně sledujeme. Zastupujeme přes jeden milión evropských advokátů.“

V 10 otázkách jste zmínil, že Vás činnost za hranicemi po návratu do ČR „poznamenala“ - ve vztahu k pohledu na českou justici. Jak?

„Zmínil jsem, že návrat z Velké Británie, tedy to byl rok 1992, byl poněkud frustrující. Ale musím říci, že od té doby se také hodně změnilo. A k lepšímu. Budu v tomto stručný, protože by to bylo na samostatný rozhovor, ale jde stále o jedno a to samé. Nechci také českou justici jakkoli mentorovat.“

Možná však bychom se i zde měli poučit z některých osvědčených evropských demokracií. Jde o zavedení soudcovské samosprávy, o předpoklady pro jmenování soudců, o přípravu soudců na toto nesmírně odpovědné povolání, o posílení a efektivitu soudní administrativy apod. Soudci jsou značně přetíženi, nemají čas nasávat zkušenosti, třeba i z kontaktů se zahraničím, mnohdy se stávají soudcem, aniž by měli jakoukoli předchozí praxi v jiných právních oborech a tím dostatečný životní rozhled a nadhled. Přitom mnozí mladí soudci jsou nesmírně pilní, pracovití a mají dobré předpoklady pro výkon své funkce. Přetíženost a izolovanost jsou však pro ně značně demotivujícím faktorem. Měli by mít možnost absolvovat delší zahraniční stáže.“

Jak aktivní jsou čeští advokáti na mezinárodní scéně? A jak byste je případně více motivoval, aby se zapojili?

„To je podobný problém. Mladí advokáti, a je jich stále více a více, nemají obvykle čas učit se ze zahraničních zkušeností, přestože už za dobu svých studií získali mnohdy velmi dobrou znalost cizích jazyků. Oni se však musí hlavně soustředit na to, aby si našli své místo na slunci, měli solidně zavedenou kancelář a věnovali se svým klientům anebo vyhověli náročným požadavkům svých šéfů, pokud spolupracují s větší advokátní firmou. ČAK se snaží motivovat mladé i starší advokáty, aby spolupracovali se Sekcí mezinárodního a evropského práva, ale zájem není příliš masivní. Já si však stále myslím, že je to vždy věc osobní aktivity a ambicí každého z nás. Buďte se chcete takto směřovat a pak tomu obětujete úsilí, čas a peníze, nebo se soustředíte jen na to, jak být dobrý a lepší tady u nás. Myslím si, že Komora by mohla více podporovat, třeba i finančně, mladé advokáty, aby mohli absolvovat určité stáže v cizině, nejsme zas až tak chudí, ale je to pochopitelně složitá otázka, protože někdo může říci, proč bych měl ze svých příspěvků platit svého potencionálního konkurenta, aby získal vyšší kvalifikaci? Někdy se mi zdá, že tyto pohledy jsou krátkozraké, neboť náš profesní stav, pokud nám na něm skutečně záleží, potřebuje disponovat lidmi, kteří se dovedou dobře uplatnit i za hranicemi. Vše je v tomto světě propojené a posloužilo by to celému našemu stavu.“

Co považujete na stavu české advokacie pozitivní?

„ČAK je považována za jednu z nejstabilnějších, nejlépe se rozvíjejících a ve všech ohledech respektovaných advokátních komor střední Evropy. Bez nadsázky lze říci, že naše postavení je již srovnatelné s pozicí advokátních komor starých členských zemí EU. Ze zpráv MeZ vyplývá, že s našimi zahraničními reprezentanty se počítá na vysoké pozice v řídicích funkcích mezinárodních advokátních organizací (např. IBA, CCBE, AIJA, ICB). Pozitivní roli sehráváme i v úzkých odborných kontaktech s takovými institucemi, jako je Evropská akademie práva (ERA), Rada Evropy, ESD, Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku ad. V rámci činnosti CCBE jsme považováni za jednu z nejaktivnějších advokátních komor v oblasti podpory rozvíjejících se advokacií východní části Evropy a v zemích bývalého Sovětského svazu. To je, co se týká pohledu externího. Tento pohled však vyplývá z toho, že právě i na poli domácím máme dobré výsledky. Jinak bychom takto hodnocení asi nebyli. Velmi dobře jsme byli hodnoceni v oblasti systému vzdělávání advokátů a koncipientů. Dobře obстоjíme i v oblasti dohledu nad výkonem advokacie, tedy v otázkách disciplinárních. Je toho mnohem a mnohem více.“

A co naopak negativní? Jaké jsou případné způsoby nápravy?

„V očích veřejnosti působí velmi negativně pro celý advokátní stav, pokud se některý z advokátů dopustí závažného trestného činu nebo hrubého porušení advokátní etiky. To pak téměř každý řekne, no jen se na ně podívejte, to jsou ti advokáti a oni si to nedokáží pohlídat. Pokud nějaký advokát zpronevěří byť i jen tisícikorunu z deposita svého klienta, vrhá to nepříznivý odraz na celý zbytek profesního stavu. Všude se o tom mluví a noviny jsou toho plné. My jsme však velmi otevřená profese, nedokážeme úplně předcházet výjimečným osobním selháním a excesům. Můžeme je jen následně přísně trestat. To se však stává ve všech profesích, třeba i u soudců, exekutorů apod. Jsou to prostě excesy. Pokud by to mělo narůstat, a pokud bychom tomu nebyli schopni čelit jinak, museli bychom pravděpodobně iniciovat zpřísnění právních předpisů v oblasti výkonu advokacie, to

znamená ještě přísnější postihy nebo třeba zpřísnění podmínek pro vstup do advokacie. To je zatím jenom teorie. Nejde totiž o žádný masivní trend. Jinak by nám totiž hrozilo nebezpečí omezení či ztráty samosprávy a to by byl konec nezávislého advokátního stavu.“

Kde se vlastně nachází dnešní advokacie v ČR?

„No stojí si asi tak, jak jsem před chvílí popsal. Díky bohu, přestože i česká ekonomika byla a je zasažena hospodářskou a finanční krizí, nesledujeme nějaký kritický úpadek trhu právních služeb. Jsou však země, kterých se krize dotkla dramaticky a kde tzv. TROIKA (tedy Mezinárodní měnový fond, Evropská centrální banka a Evropská komise) tlačí na zásadní změnu systému poskytování právních služeb, včetně toho, že by mělo dojít k omezení samoregulace advokátních komor, zrušení tarifů, umožnění vstupu cizího kapitálu do společností poskytujících právní služby (tzv. ABS) a k četným dalším zásahům, které dle CCBE představují zásadní ingerenci do základních principů advokátní profese. Jde o země jako Irsko, Portugalsko, Itálie a samozřejmě Řecko. Myslím, že jde opět o krátkozraká opatření činěná v domněnání, že „volný trh“ anebo „státní dozor“ nad svobodnými profesemi přinese kýžený ekonomický růst. Ti, kdo o to usilují, však nedomýšlejí, jak se taková opatření promítnou do fungování právního státu. Je třeba reformovat v Evropě právní stát? Já se domnívám, že takto zásadně nikoli.“

Jste místopředsedou ČAK. Jaké vize jste si do komory „přinesl“? A podařilo se je naplnit?

„Základní vize vyplývají z toho, co jsem řekl na počátku rozhovoru. Mou, jak bych tak řekl generální vizí, je odvádět co nejlepší, nejsvědomitější a přesnou práci pro Českou advokátní komoru. Tak, aby advokáti, kteří přijedou do zahraničí nebo korespondují se zahraničními advokáty se neměli za co stydět, ale naopak byli hrdí na to, že jsou členy české advokacie. Zatím požíváme, myslím, velmi dobré pověsti. Ale vždycky je to dáno hlavně tím, že sám advokát v přeshraničních kauzách vystupuje odpovědně, efektivně a také bez zbytečného odkladu. To je ceněno. Já jsem však přesvědčen, že čeští advokáti jsou převážně velmi pracovití, odpovědní a také solidní, tedy důvěryhodní. Komora navenek musí vystupovat stejným způsobem.“

U vizí na ČAK zůstaneme. Jaké máte aktuálně?

„Byl bych rád, aby se zakořenil, obohatil a rozšířil systém alternativního řešení sporů, zejména pak mediace. V mnoha člancích jsem zdůraznil, jakou důležitou roli mohou hrát advokáti v této oblasti, a také se o to nadále snažím na půdě ČAK. Je zde řada nadšených mladších i starších kolegů, pro které se stala mediace nejenom koníčkem, ale chtějí ji v praxi i provozovat, byť třeba jen jako doplněk své

čistě advokátní praxe. Získali jsme skvělé zahraniční lektory, kteří naše advokáty školí. Musím v tomto směru velmi ocenit práci naší zastupující vedoucí mezinárodního odboru, Dr. Martiny Doležalové (ale nejen jí), která v té oblasti odvedla a odvádí kus neocenitelné práce.“

Jakým způsobem ČAK působí „za hranicemi“, jaká je v „mezinárodních vztazích“?

„Jak jsem již naznačil, v mezinárodních vztazích jsme aktivní. Z vlastní zkušenosti vím, že mezinárodní odbor ČAK pracuje s nadšením, je to takové malé „ministerstvo zahraničních věcí“. Rád bych někdy s Vámi pohovořil do větších detailů, čím se konkrétně zabýváme, například ve vztahu k CCBE. Snažíme se nedělat rozdíly mezi vztahy s advokaciemi zavedenými (EU) ale chceme pomáhat, a také tak činíme, i advokaciím, které se teprve rozvíjejí a v poslední době také navazujeme vztahy se „zámořskými“ advokaciemi, neboť tam se nyní objevují některé zajímavé tendence, jimiž by bylo možno se také inspirovat. Česká advokacie již má i svá jména, která kdekoli zmíníte, tak řeknou, ano toho velmi dobře známe, pozdravujte ho prosím od nás. Velký kus práce pro jméno české advokacie v cizině například udělal Dr. Martin Šolc a Dr. Karla Čermáka už snad ani nemusím zmiňovat. Ale jsou tady už i jména mladších advokátů o nichž se v zahraničí ví a to je povzbuzující.“

Měla by komora zohledňovat dílčí požadavky velkých/menších advokátních kanceláří.

Případně je vůbec vhodné mezi nimi činit rozdíly?

„Jsem přesvědčen, že Komora žádné takové rozdíly nečiní a činit nehodlá. Jsme jeden stav, jsme především advokáti a máme stejná práva a povinnosti, ať vykonáváme službu našim klientům z jedné místnosti v malé podhorské vísce nebo z pěti poschodí honosné budovy v centru Prahy. Je samozřejmě nezbytné vidět, že rozdíl mezi výkonem té první či té druhé advokacie reálně existuje, zejména co do způsobu práce a možností takových kanceláří. Komora však nemůže a nesmí nikoho upřednostňovat. Také nemůže fungovat jako nějaké akviziční místo pro doporučování těch či oněch advokátů. My musíme vytvářet podmínky, aby advokacie mohla řádně fungovat a jako celek požívala dobré pověsti ve společnosti, tedy zasazovat se především o to, aby byli spokojeni s naší prací klienti. Středobodem našeho snažení tedy není prioritně, ač to zní paradoxně, advokát, ale klient. Je na denním pořádku, že advokáti z malých i velkých kanceláří se na Komoru obracejí z různými profesními dotazy, náměty nebo kritickými připomínkami. Ty samozřejmě musíme zodpovídat, řešit a reflektovat, pokud to nevybočuje z povinností, které Komora dle zákona má. nebo do nichž není vůbec oprávněna zasahovat. Já vidím jako veliké pozitivum skutečnost, že jsme dnes jeden profesní stav, tedy že jsme dosáhli spojení advokátů a komerčních právníků. To některé země nemají, dokonce mají v oblasti poskytování těchto právních služeb více komor nebo asociací a to také někde vede k určité roztržiténosti zájmů na trhu právních služeb. Já jsem byl vždy zastáncem rčení „united we stand, divided we fall“ a to bychom měli uchovat a střežit pro budoucnost.“

Děkujeme za rozhovor.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)

- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)